

دبیرستان واله ۱

۱- طول موج آستانه در یک آزمایش فوتو الکترونیک، ۰٫۵ میکرون است. اگر بر فلز آن، نور تک‌رنگی با بسامد $5 \times 10^{14} \text{ Hz}$ بتابانیم، تابع کار فلز چند ژول است و آیا با این نور پدیده فوتو الکترونیک رخ می‌دهد یا خیر؟ $(c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}, h = 6,6 \times 10^{-34} \text{ Js})$ سراسری-۱۳۹۱

① 10^{-19} و رخ می‌دهد. ② $3,96 \times 10^{-19}$ و رخ نمی‌دهد. ③ $3,3 \times 10^{-19}$ و رخ می‌دهد. ④ $3,3 \times 10^{-19}$ و رخ نمی‌دهد.

۲- در پدیده فوتو الکترونیک اگر بسامد آستانه $1,2 \times 10^{15} \text{ Hz}$ باشد، تابع کار فلز چند الکترون ولت است؟ خارج از کشور-۱۳۹۱

$(h = 4 \times 10^{-15} \text{ eV} \cdot s)$

① ۲٫۴ ② ۲ ③ ۳ ④ ۴٫۸

۳- اگر ضریب ثابت پلانک $6,6 \times 10^{-34}$ ژول ثانیه باشد، این ضریب چند الکترون ولت ثانیه است؟ سراسری-۱۳۹۳

$(e = 1,6 \times 10^{-19} \text{ C})$

① $\frac{33}{8} \times 10^{15}$ ② $\frac{8}{33} \times 10^{-15}$ ③ $\frac{33}{8} \times 10^{-15}$ ④ $\frac{8}{33} \times 10^{15}$

۴- انرژی فوتونی 2 keV است. طول موج وابسته به این فوتون چند نانومتر است؟ $(h = 4 \times 10^{-15} \text{ eV} \cdot s, c = 3 \times 10^8 \frac{km}{s})$ خارج از کشور-۱۳۹۵

① ۵۰ ② ۶۰ ③ ۰٫۵ ④ ۰٫۶

۵- به سطح فلزی که تابع کار آن 4 eV است، نوری با طول موج λ می‌تابانیم و فوتو الکترون‌ها از سطح آن گسیل می‌شوند. بلندترین طول موج الکترومغناطیسی که می‌تواند سبب گسیل فوتو الکترون‌ها از این فلز شود، چند نانومتر است؟ سراسری-۱۳۹۳

$(C = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}, h = 4 \times 10^{-15} \text{ eV} \cdot s)$

① ۵۰۰ ② ۳۵۰ ③ ۳۰۰ ④ ۲۵۰

۶- در آزمایش فوتو الکترونیک، طول موج آستانه یک فلز ۳۱۰ نانومتر است. اگر به این فلز نور فرابنفش به طول موج ۲۰۰ نانومتر بتابانیم، بیشینه انرژی جنبشی فوتو الکترون‌های جدا شده چند الکترون ولت است؟ $(e = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}, h = 4 \times 10^{-15} \text{ eV} \cdot s)$ خارج از کشور-۱۳۹۷

① ۱٫۲ ② ۲٫۲ ③ ۳٫۶ ④ ۴٫۸

۷- تابع کار فلزی $4,14 \text{ eV}$ است. بیشینه طول موج نور برای خارج کردن الکترون از سطح این فلز چند نانومتر است؟ سراسری-۱۳۹۸

$(h = 4,14 \times 10^{-15} \text{ eV} \cdot s, C = 3 \times 10^8 \text{ m/s})$

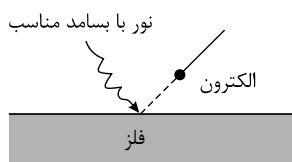
① ۳۰۰ ② ۴۰۰ ③ ۵۰۰ ④ ۶۰۰

۸- کدام یک از موارد زیر، با فیزیک کلاسیک قابل توجیه نیستند؟ سراسری-۱۳۹۸

① مکانیک نیوتونی و پدیده فوتو الکترونیک ② پدیده فوتو الکترونیک و طیف خطی
③ لیزر و نظریه الکترومغناطیسی ماکسول ④ نظریه الکترومغناطیسی ماکسول و طیف خطی

۹- شکل زیر، مربوط به کدام پدیده فیزیکی است؟ خارج از کشور-۱۳۹۸

① فوتو الکترونیک ② پرتو یابی
③ بازتاب ④ لیزر

۱۰- آزمایش فوتوالکتریک با نوری با بسامد f_1 انجام می‌شود. اگر به جای آن از نوری با بسامد $2f_1$ استفاده شود، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکتردها سه برابر می‌شود. بسامد آستانه برای فلز این آزمایش، چند برابر f_1 است؟

خارج از کشور- ۱۳۹۵

- ① $\frac{1}{4}$ ② $\frac{1}{2}$ ③ $\frac{2}{3}$ ④ $\frac{3}{4}$

۱۱- بسامد یک فرستنده رادیویی FM ، ۷۵ مگاهرتز و توان تشعشع آنتن آن 4.8×10^4 وات است. در هر ثانیه چند فوتون از این آنتن گسیل می‌گردد؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} C$, $h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s$)

خارج از کشور- ۱۳۹۶

- ① 10^{30} ② 7.5×10^{20} ③ 16×10^{20} ④ 16×10^{10}

۱۲- در آزمایش فوتوالکتریک، نوری با طول موج λ به الکتروده فلزی می‌تابد و فوتوالکتردهایی که بیشینه انرژی جنبشی آنها $8 \times 10^{-19} J$ است، گسیل می‌شوند. اگر طول موج نور فرودی 2λ شود، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکتردها، $1.6 \times 10^{-19} J$ می‌شود. تابع کار فلز چند الکترون-ولت است؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} C$)

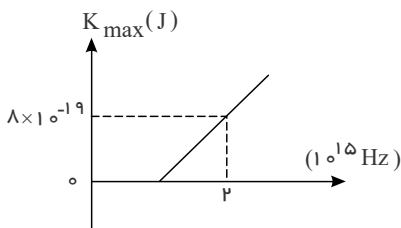
خارج از کشور- ۱۳۹۶

- ① ۲   ② ۳   ③ ۴   ④ ۵

۱۳- در آزمایش فوتوالکتریک، نمودار بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکتردها بر حسب بسامد پرتو فرودی به فلز، مطابق شکل زیر است. اگر نوری با طول موج $300 nm$ به فلز بتابد، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکتردهای گسیل شده چند ژول است؟

سراسری- ۱۳۹۷

($e = 1.6 \times 10^{-19} C$, $c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}$, $h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s$)

- ① 1.6×10^{-19} ② 2.4×10^{-19} ③ 4×10^{-19} ④ 5×10^{-19}

۱۴- در آزمایش فوتوالکتریک، نوری با طول موج $200 nm$ بر سطح الکتروده فلزی می‌تابانیم. اگر تابع کار فلز $4.2 eV$ باشد، بیشینه سرعت فوتوالکتردهای خارج شده از فلز، چند متر بر ثانیه است؟

خارج از کشور- ۱۳۹۷

($m_e = 9 \times 10^{-31} kg$, $c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}$, $h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s$, $e = 1.6 \times 10^{-19} C$)

- ① 8×10^5 ② 8×10^6 ③ 6×10^5 ④ 6×10^6

۱۵- یک لامپ ۲۰۰ وات، نور بنفش با طول موج $400 nm$ گسیل می‌کند. یک لامپ ۲۰۰ واتی دیگر نور زرد با طول موج $600 nm$ گسیل می‌کند. تعداد فوتون‌هایی که در هر ثانیه از لامپ زرد گسیل می‌شود، چند برابر تعداد فوتون‌هایی است که در همین مدت از لامپ بنفش گسیل می‌شود؟

سراسری- ۱۳۹۸

- ① $\frac{2}{3}$ ② ۱   ③ $\frac{3}{2}$ ④ ۲

۱۶- در یک آزمایش فوتوالکتریک، تابع کار فلز $3 eV$ است. اگر نوری با طول موج $200 nm$ بر سطح فلز بتابد، بیشینه سرعت فوتوالکتردها برابر v است و اگر نوری با طول موج $300 nm$ بر فلز بتابد، بیشینه سرعت فوتوالکتردها برابر v' است. کدام است؟ ($hc = 1200 eV \cdot nm$)

خارج از کشور- ۱۳۹۸

- ① $\frac{\sqrt{3}}{3}$ ② $\sqrt{3}$ ③ $\frac{1}{3}$ ④ ۳

۱۷- تابع کار دو فلز A و B به ترتیب $4.5 eV$ و $3 eV$ است. اگر نوری با طول موج $150 nm$ به هر دو فلز بتابد، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکتردهای فلز A چند درصد کمتر از بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکتردهای B است؟ ($c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}$, $h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s$)

سراسری- ۱۳۹۹

- ① ۳۰   ② ۴۰   ③ ۶۰   ④ ۷۰

۱۸- انرژی هر فوتون یک موج الکترومغناطیسی $4 \times 10^{-7} eV$ است. این موج در کدام ناحیه از طیف امواج الکترومغناطیسی قرار دارد؟ (سراسری-۱۳۹۹)

$$(h = 6.63 \times 10^{-34} J \cdot s \text{ و } c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}, e = 1.6 \times 10^{-19} C)$$

- ۱) رادیویی   ۲) نور مرئی   ۳) فرابنفش   ۴) فرورسرخ

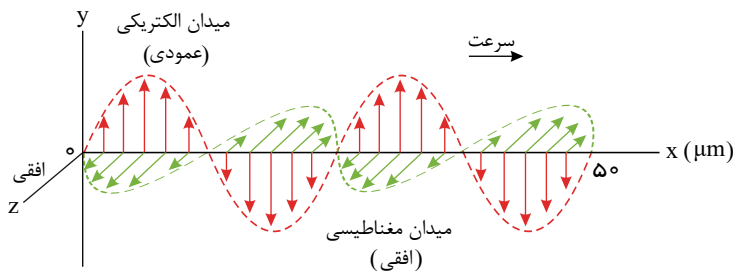
۱۹- در آزمایش فوتوالکتریک تابع کار فلز $2.8 eV$ است. نوری با طول موج λ به فلز می‌تابد و سبب گسیل فوتوالکترون‌هایی با بیشینه انرژی جنبشی $4.4 eV$ می‌شود. λ چند میکرومتر است؟ (خارج از کشور-۱۳۹۹)

$$(h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s, C = 3 \times 10^8)$$

- ۱) $\frac{1}{6}$ ۲) $\frac{3}{4}$ ۳) $\frac{50}{3}$ ۴) $\frac{1000}{3}$

۲۰- شکل زیر، تصویری از یک موج الکترومغناطیسی است که در خلأ در حال انتشار است. انرژی هر یک از فوتون‌های این موج چند الکترون-ولت است؟ (خارج از کشور-۱۳۹۹)

$$(h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s, c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s})$$

- ۱) 2.4 ۲) 2.4×10^{-2} ۳) 4.8 ۴) 4.8×10^{-2}

۲۱- توان یک لامپ که نور تکرنگ با بسامد $6 \times 10^{14} Hz$ گسیل می‌کند، 33 وات است. این لامپ در هر دقیقه چند فوتون تابش می‌کند؟ (خارج از کشور-۱۳۹۹)

$$(h = 6.6 \times 10^{-34} J \cdot s \text{ و } e = 1.6 \times 10^{-19} C)$$

- ۱) 1.5×10^{21} ۲) 5×10^{21} ۳) 5.3×10^{20} ۴) 8×10^{20}

۲۲- در آزمایش فوتوالکتریک، بسامد آستانه فلز $\frac{5}{8} \times 10^{15} Hz$ است. اگر انرژی هر یک از فوتون‌های فرودی به فلز $4.125 \times 10^{-19} J$ باشد، بیشینه تندی فوتوالکترون‌های خارج شده از سطح فلز چند متر بر ثانیه است؟ (سراسری-۱۴۰۰)

$$(h = 4 \times 10^{-15} eVs, m_e = 9 \times 10^{-31} kg, e = 1.6 \times 10^{-19} C)$$

- ۱) $\frac{1}{6} \times 10^5$ ۲) $\frac{1}{6} \times 10^6$ ۳) $\frac{5}{7} \times 10^4$ ۴) $\frac{5}{7} \times 10^5$

۲۳- انرژی فوتون A ، 2.5 برابر انرژی فوتون B است. اگر اختلاف بسامد این دو فوتون $9 \times 10^{14} Hz$ باشد، طول موج فوتون A ، چند میکرومتر است؟ (خارج از کشور-۱۴۰۰)

$$(c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s})$$

- ۱) 300 ۲) 200 ۳) 0.3 ۴) 0.2

۲۴- در آزمایش فوتوالکتریک که با نوری با طول موج λ انجام شده است. بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها $6.4 \times 10^{-19} J$ است. اگر از نوری با طول موج 2λ استفاده شود، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها 75 درصد کاهش می‌یابد. بسامد آستانه این فلز چند تراهرتز است؟ (خارج از کشور-۱۴۰۰)

$$(e = 1.6 \times 10^{-19} C, hc = 1200 eV \cdot nm)$$

- ۱) 5 ۲) 6 ۳) 500 ۴) 600

۲۵- انرژی فوتون B ، 25 درصد از انرژی فوتون A کمتر است. اگر اختلاف طول موج این دو فوتون 50 نانومتر باشد، اختلاف بسامد این دو فوتون چند هرتز است؟ (سراسری-۱۴۰۱)

$$(c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s})$$

- ۱) 5×10^{15} ۲) 2×10^{15} ۳) 2×10^{14} ۴) 5×10^{14}

۲۶- در آزمایش فوتوالکتریک، بیشینه تندی فوتوالکترون‌های گسیل شده از سطح فلز $5 \times 10^5 \frac{m}{s}$ است. اگر تابع کار فلز $4.46 eV$ باشد، طول موج نور تابیده شده به فلز تقریباً چند نانومتر است؟ $(hc = 1.24 eV \cdot \mu m, e = 1.6 \times 10^{-19} C, m_e = 9 \times 10^{-31} kg)$

سراسری-۱۴۰۱

۴۸۰ (۱)   ۳۶۰ (۲)   ۲۴۰ (۳)   ۱۲۰ (۴)

۲۷- در آزمایش فوتوالکتریک که با نوری با بسامد f انجام شده است، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون $J \times 10^{-19}$ است. اگر بسامد نور ۲۵ درصد کاهش یابد، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها، ۴۰ درصد کاهش می‌یابد. تابع کار فلز، چند الکترون‌ولت است؟

خارج از کشور-۱۴۰۱

$(e = 1.6 \times 10^{-19} C, h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s)$

۵ (۱)   ۴ (۲)   ۳ (۳)   ۲ (۴)

۲۸- در آزمایش فوتوالکتریک، بسامد آستانه فلز $5 \times 10^{14} Hz$ است. نوری با بسامد f به فلز می‌تابد و سبب گسیل فوتوالکترون‌هایی با بیشینه سرعت $\frac{4}{3} \frac{Mm}{s}$ می‌شود. f چند هرتز است؟

سراسری-۱۴۰۲

$(e = 1.6 \times 10^{-19} C, h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s, m_e = 9 \times 10^{-31} kg)$

۱,۷۵ $\times 10^{15}$ (۱)   ۷,۵ $\times 10^{15}$ (۲)   ۳,۵ $\times 10^{15}$ (۳)   ۱,۵ $\times 10^{15}$ (۴)

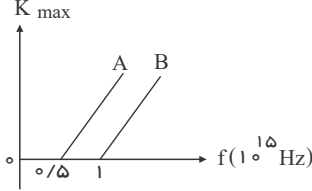
۲۹- در یک آزمایش فوتوالکتریک، بسامد نور تابیده شده را تغییر می‌دهیم. در نتیجه بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها چهار برابر می‌شود. اگر بسامد K برابر شده باشد، کدام رابطه، K را درست نشان می‌دهد؟

خارج از کشور-۱۳۹۴

۱ $< K < 4$ (۱) $K = 4$ (۲) $K > 4$ (۳) $K < 1$ (۴)

۳۰- در آزمایش فوتوالکتریک، نمودار تغییرات انرژی جنبشی سریع‌ترین فوتوالکترون‌های گسیل شده از دو فلز A و B بر حسب بسامد نور فرودی به این دو فلز، مطابق شکل زیر است. فوتون‌هایی با بسامد f_A و f_B را به ترتیب به فلزهای A و B می‌تابانیم و سریع‌ترین فوتوالکترون‌های این دو فلز با سرعت یکسانی از فلز خارج می‌شوند. اگر $\frac{f_B}{f_A} = n$ باشد، کدام گزینه درست است؟

سراسری-۱۳۹۶

- $n = 1$ (۲) $1 < n < 2$ (۱)
- $\frac{1}{2} < n < 1$ (۴) $n = \frac{1}{2}$ (۳)

۳۱- تابع کار دو فلز A و B به ترتیب $4 eV$ و $2 eV$ است و نوری با طول موج 200 نانومتر به هر دو فلز می‌تابد، در این صورت سریع‌ترین فوتوالکترون‌هایی که از فلز B جدا می‌شوند، چند برابر سرعت سریع‌ترین فوتوالکترون‌هایی است که از فلز A جدا می‌شود؟

سراسری-۱۳۹۷

$(c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}, h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s)$

۲ (۱) $\sqrt{2}$ (۲) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴)

تنسهای فوتوالکتریک ۹۰ به بعد تا دی ۱۴۰۱

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۲ برای انجام پدیده فوتوالکتریک باید $f \geq f_0$ یا $\lambda_0 \geq \lambda$ باشد.

بنابراین پدیده فوتوالکتریک رخ نمی‌دهد.

$$\lambda = \frac{c}{f} = \frac{3 \times 10^8}{5 \times 10^{14}} = 0.6 \times 10^{-6} = 6 \times 10^{-7} m > \lambda_0$$

حال به کمک رابطه طول موج آستانه، تابع کار فلز را محاسبه می‌کنیم:

$$W_0 = \frac{hc}{\lambda_0} = \frac{(6.6 \times 10^{-34}) \times (3 \times 10^8)}{5 \times 10^{-7}} = 3.96 \times 10^{-19} J$$

۲ - گزینه ۴ تابع کار یک فلز، حداقل انرژی مورد نیاز جهت جدا کردن یک الکترون از سطح آن است و بسامد آستانه، حداقل بسامدی است که یک فوتون می‌تواند با آن بسامد الکترون را از سطح فلز جدا کند. بنابراین داریم:

$$f_0 = \frac{W_0}{h} \Rightarrow W_0 = hf_0 = (4 \times 10^{-15}) \times (1.2 \times 10^{15}) = 4.8 eV$$

۳ - گزینه ۳ برای تبدیل ژول به الکترون-ولت، عدد مربوطه را بر 1.6×10^{-19} تقسیم می‌کنیم. داریم:

$$h = \frac{6.6 \times 10^{-34}}{1.6 \times 10^{-19}} = \frac{3.3}{8} \times 10^{-15} eV$$

۴ - گزینه ۴ انرژی فوتونی به بسامد f یا طول موج λ به صورت زیر به دست می‌آید:

$$E = hf = h \frac{c}{\lambda} \Rightarrow 2 \times 10^{-15} = 4 \times 10^{-15} \frac{3 \times 10^8}{\lambda} \Rightarrow \lambda = \frac{12 \times 10^{-7}}{2 \times 10^3} = 6 \times 10^{-10} m$$

$$= 0.6 \times 10^{-9} m = 0.6 nm$$

۵ - گزینه ۳ رابطه انرژی جنبشی بر حسب بسامد (یا همان معادله فوتوالکتریک اینشتین) را برای دو حالت بیان شده می‌نویسیم و با حل دستگاه، تابع کار فلز را محاسبه می‌کنیم. بلندترین طول موجی که فوتوالکتریک در آن رخ می‌دهد، همان طول موج آستانه است.

بنابراین با نوشتن رابطه طول موج آستانه داریم:

$$\lambda_0 = \frac{hc}{W_0} = \frac{4 \times 10^{-15} \times 3 \times 10^8}{4} = 3 \times 10^{-7} m = 300 nm$$

۶ - گزینه ۲ به کمک معادله فوتوالکتریک اینشتین و همچنین رابطه بین طول موج آستانه و تابع کار داریم:

$$K_{\max} = hf - W_0 \xrightarrow[\lambda_0 = \frac{hc}{W_0}]{f = \frac{c}{\lambda}} K_{\max} = h \frac{c}{\lambda} - h \frac{c}{\lambda_0} \Rightarrow K_{\max} = hc \left(\frac{1}{\lambda} - \frac{1}{\lambda_0} \right)$$

$$K_{\max} = 1240 \left(\frac{1}{200} - \frac{1}{310} \right) = 2.2 eV$$

۷ - گزینه ۱ بیشینه طول موج نور برای خارج کردن الکترون از سطح فلز همان طول موج آستانه می‌باشد که از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\lambda_0 = \frac{hc}{W_0} \Rightarrow \lambda_0 = \frac{4.14 \times 10^{-15} \times 3 \times 10^8}{4.14} = 3 \times 10^{-7} m = 300 nm$$

۸ - گزینه ۲ مکانیک نیوتونی و نظریه الکترومغناطیس با فیزیک کلاسیک قابل توجیه هستند.

۹ - گزینه ۱ پدیده فوتوالکتریک

۱۰ - گزینه ۲

باتوجه به رابطه $W_0 = hf_0$ ، $k_{\max} = hf - W_0$ در پدیده فوتوالکتریک می‌توان نوشت:

$$\begin{cases} k_{\max 1} = hf_1 - hf_0 & (1) \\ 3k_{\max 1} = h(2f_1) - hf_0 & (2) \end{cases} \xrightarrow{(1) \div (2)} \frac{1}{3} = \frac{f_1 - f_0}{2f_1 - f_0} \Rightarrow 2f_1 - f_0 = 3f_1 - 3f_0 \Rightarrow 2f_0 = f_1 \Rightarrow f_0 = \frac{1}{2} f_1$$

۱۱ - گزینه ۱ از ترکیب رابطه پلانک با تعریف توان می‌توان نوشت:

$$\begin{cases} E = nhf \\ E = Pt \end{cases} \Rightarrow Pt = nhf \xrightarrow{1eV = 1.6 \times 10^{-19} J} \frac{Pt}{1.6 \times 10^{-19}} = nhf$$

$$\Rightarrow \frac{4.8 \times 10^4 \times 1}{1.6 \times 10^{-19}} = n \times 4 \times 10^{-15} \times 75 \times 10^6 \Rightarrow n = \frac{3 \times 10^{23}}{4 \times 75 \times 10^{-9}} = 10^{30}$$

بنابراین در هر ثانیه تعداد 10^{30} فوتون از این آنتن گسیل می‌شود.

۱۲ - گزینه ۲

بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکتریک‌ها که به معادله فوتوالکتریک اینشتین معروف است از رابطه $(K_{\max} = hf - W_0 = \frac{hc}{\lambda} - W_0)$ به دست می‌آید. و برای این سؤال می‌توان نوشت:

$$\left\{ \begin{aligned} K_{\max 1} &= \frac{hc}{\lambda} - W_0 \\ K_{\max 2} &= \frac{hc}{2\lambda} - W_0 \end{aligned} \right. \xrightarrow{\times 2} \left\{ \begin{aligned} K_{\max 1} &= \frac{hc}{\lambda} - W_0 \\ 2K_{\max 2} &= \frac{hc}{\lambda} - 2W_0 \end{aligned} \right. \Rightarrow K_{\max 1} - 2K_{\max 2} = \frac{hc}{\lambda} - W_0 - \frac{hc}{\lambda} + 2W_0$$

$$\Rightarrow K_{\max 1} - 2K_{\max 2} = W_0 \Rightarrow 8 \times 10^{-19} - 2 \times 1,6 \times 10^{-19} = W_0 \Rightarrow W_0 = 4,8 \times 10^{-19} J$$

دقت شود که تابع کار بر حسب ژول به دست آمده و باید آن را بر حسب الکترون-ولت محاسبه کنیم. داریم:

$$\Rightarrow W_0 = \frac{4,8 \times 10^{-19}}{1,6 \times 10^{-19}} = 3 eV$$

۱۳ - گزینه ۱ مطابق نمودار بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها بر حسب بسامد، اگر بسامد پرتو فرودی به سطح فلز برابر $2 \times 10^{15} Hz$ باشد فوتوالکترون‌هایی با انرژی $8 \times 10^{-19} J$ از سطح فلز جدا می‌شوند. بنابراین با استفاده از معادله فوتوالکترونیک اینشتین، ابتدا تابع کار فلز را بر حسب الکترون-ولت به دست می‌آوریم:

$$\frac{K_{\max}}{e} = \frac{8 \times 10^{-19}}{1,6 \times 10^{-19}} = 5 \Rightarrow K_{\max} = 5 eV$$

$$K_{\max} = hf - W_0 \Rightarrow 5 = 4 \times 10^{-15} \times 2 \times 10^{15} - W_0 \Rightarrow W_0 = 3 eV$$

حال اگر نوری با طول موج $300 nm$ به فلز بتابد، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌های گسیل‌شده برابر است با:

$$K_{\max} = hf - W_0 \xrightarrow{f = \frac{c}{\lambda}} K_{\max} = \frac{hc}{\lambda} - W_0 = \frac{4 \times 10^{-15} \times 3 \times 10^8}{300 \times 10^{-9}} - 3 = 1 eV$$

$$K_{\max} = 1 \times 1,6 \times 10^{-19} = 1,6 \times 10^{-19} J$$

و در نهایت انرژی جنبشی را بر حسب ژول محاسبه کرده‌ایم.

۱۴ - گزینه ۱

ابتدا باید به کمک معادله فوتوالکترونیک، انرژی جنبشی فوتوالکترون را محاسبه کنیم:

$$K_{\max} = hf - w_0 \xrightarrow{f = \frac{c}{\lambda}} K_{\max} = \frac{hc}{\lambda} - w_0 = \frac{4 \times 10^{-15} \times 3 \times 10^8}{200 \times 10^{-9}} - 4,2 \Rightarrow K_{\max} = 6 - 4,2 = 1,8 eV$$

دقت شود که در فرمول انرژی جنبشی، باید آن را بر حسب ژول در رابطه قرار دهیم. داریم:

$$K_{\max} = \frac{1}{2} m v_{\max}^2 \Rightarrow 1,8 \times 1,6 \times 10^{-19} = \frac{1}{2} \times 9 \times 10^{-31} \times v_{\max}^2$$

$$v_{\max}^2 = \frac{1,8 \times 1,6 \times 2 \times 10^{-19}}{9 \times 10^{-31}}$$

$$= 4 \times 16 \times 10^{-21} \times 10^{31} \Rightarrow v_{\max}^2 = 4 \times 16 \times 10^{10} \Rightarrow v_{\max} = 2 \times 4 \times 10^5 = 8 \times 10^5 \frac{m}{s}$$

۱۵ - گزینه ۳

اگر رنگ زرد را با حرف Y و رنگ بنفش را با حرف V نشان دهیم، داریم:

$$\left. \begin{aligned} E &= nh \frac{c}{\lambda} \\ E &= P \cdot t \end{aligned} \right\} \Rightarrow \left. \begin{aligned} P_Y t_Y &= n_Y \frac{hc}{\lambda_Y} \\ P_V t_V &= n_V \frac{hc}{\lambda_V} \end{aligned} \right\} \xrightarrow{\text{تقسیم دو رابطه}} \frac{200 \times 1}{200 \times 1} = \frac{n_Y}{n_V} \times \frac{1}{\frac{1}{400}} \Rightarrow \frac{n_Y}{n_V} = \frac{3}{2}$$

۱۶ - گزینه ۱ ابتدا معادله فوتوالکترونیک را می‌نویسیم و سپس به جای $K_{\max}$ در آن $\frac{1}{2} m v^2$ قرار می‌دهیم. داریم:

$$K_{\max} = hf - W_0 = \frac{hc}{\lambda} - W_0 = \frac{hc}{\lambda} - 3 eV$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} m v^2 = \frac{hc}{\lambda} - 3 \Rightarrow \left(\frac{\frac{1}{2} m v^2}{\frac{1}{2} m v^2} \right) = \frac{\frac{hc}{\lambda} - 3}{\frac{hc}{\lambda} - 3} = \frac{\frac{1200}{300} - 3}{\frac{1200}{300} - 3}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{v'}{v} \right)^2 = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{v'}{v} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

۱۷ - گزینه ۱

معادله فوتوالکترونیک را برای هر دو فلز می‌نویسیم. داریم:

$$\left\{ \begin{aligned} K_{\max A} &= h \frac{c}{\lambda} - W_0 \Rightarrow \frac{K_{\max A}}{K_{\max B}} = \frac{\frac{hc}{\lambda_A} - W_{0A}}{\frac{hc}{\lambda_B} - W_{0B}} = \frac{\frac{1200}{150} - 4,5}{\frac{1200}{150} - 3} \\ &\Rightarrow \frac{K_{\max A}}{K_{\max B}} = \frac{8 - 4,5}{8 - 3} = \frac{3,5}{5} = 0,7 \end{aligned} \right.$$

$$hc = (4 \times 10^{-15} eV \cdot m) (3 \times 10^8 \frac{m}{m}) = 12 \times 10^{-7} eV \cdot m = 1200 eV \cdot nm$$

دقت شود که چون تابع کار فلز بر حسب $eV \cdot nm$ و طول موج بر حسب nm است، بنابراین باید hc را نیز بر حسب $eV \cdot nm$ بنویسیم.

$$\left(\frac{K_{maxA}}{K_{maxB}} - 1\right) \times 100 = (0,7 - 1) \times 100 = -30 \text{ درصد}$$

۱۸ - گزینه ۱

ابتدا باید انرژی فوتون را بر حسب ژول بنویسیم و سپس از رابطه انرژی فوتون، طول موج را محاسبه کنیم و سپس نوع موج را تشخیص دهیم:

$$E = hf = \frac{hc}{\lambda} \Rightarrow \lambda = \frac{hc}{E} = \frac{[6,63 \times 10^{-34} J \cdot s][3 \times 10^8 \frac{m}{s}]}{(4 \times 10^{-7})(1,6 \times 10^{-19} J)} \Rightarrow \lambda = \frac{19,89}{6,4} \left(\frac{10^{-26}}{10^{-26}}\right) \cong 3,1 m$$

طول موجهایی که در حد چند متر یا کیلومتر هستند از نوع امواج رادیویی می باشند.

۱۹ - گزینه ۱

$$W_0 = 2,8 eV \text{ و } K_{max} = 4,4 eV \text{ و } h = 4 \times 10^{-15} eV \cdot s \text{ و } c = 3 \times 10^8 \frac{m}{s}$$

$$K_{max} = hf - W_0 = \frac{hc}{\lambda} - W_0 \Rightarrow \lambda = \frac{hc}{K_{max} + W_0} \Rightarrow \lambda = \frac{(4 \times 10^{-15} eV \cdot s)(3 \times 10^8 \frac{m}{s})}{4,4 eV + 2,8 eV} = \frac{12 \times 10^{-7} eV \cdot m}{7,2 eV} = \frac{1,2 eV \cdot \mu m}{7,2 eV} \Rightarrow \lambda = \frac{1}{6} \mu m$$

۲۰ - گزینه ۴ ابتدا با توجه به شکل طول موج را به دست می آوریم و سپس انرژی هر فوتون را محاسبه می کنیم. داریم:

$$2\lambda = 50 \mu m \Rightarrow \lambda = 25 \mu m = 25 \times 10^{-6} m$$

$$E = hf = \frac{hc}{\lambda} = \frac{4 \times 10^{-15} eV \cdot s \times 3 \times 10^8 \frac{m}{s}}{25 \times 10^{-6} m} = \frac{12}{25} \times 10^{-1} = 4,8 \times 10^{-2} eV \Rightarrow E = 4,8 \times 10^{-2} eV$$

۲۱ - گزینه ۲ با ترکیب دو رابطه $E = nhf$ و $P = \frac{E}{t}$ داریم:

$$Pt = nhf$$

$$\begin{cases} f = 6 \times 10^{14} Hz \\ P = 33 W \\ t = 60 s \end{cases} \Rightarrow 33 \times 60 = n(6,6 \times 10^{-34})(6 \times 10^{14}) \Rightarrow n = \frac{33 \times 60}{6,6 \times 6 \times 10^{-20}} = \frac{3300}{66} \times 10^{20} = 5 \times 10^{21}$$

توجه: می بینیم که لزوماً همه اطلاعات داده شده را نباید به کار برد. مانند e در این تست.

۲۲ - گزینه ۲

با ترکیب معادله فوتوالکتریک و رابطه انرژی جنبشی بیشینه داریم:

$$\begin{cases} K_{max} = \frac{1}{2}mv_m^2 = hf - W_0 \end{cases}$$

$$(f_0 : بسامد آستانه) W_0 = hf_0 \text{ (تابع کار فلز) : از طرفی}$$

$$\frac{1}{2}mv_m^2 = hf - hf_0 \Rightarrow \frac{1}{2}(9 \times 10^{-31})(v_m^2) = 4,125 \times 10^{-19} - (6,4 \times 10^{-34}) \cdot \left(\frac{5}{\lambda} \times 10^{15}\right)$$

دقت شود که باید ثابت پلانک را بر حسب $J \cdot s$ بنویسیم: $[h = 4 \times 10^{-15} \times 1,6 \times 10^{-19} = 6,4 \times 10^{-34} J \cdot s]$

$$\Rightarrow v_m = \frac{1}{6} \times 10^6 \frac{m}{s} \Rightarrow v_m^2 = \frac{0,125 \times 10^{-19}}{4,5 \times 10^{-31}} = \frac{10^{12}}{36} \Rightarrow (4,5 \times 10^{-31})v_m^2 = 0,125 \times 10^{-19}$$

۲۳ - گزینه ۴ نسبت انرژی فوتونها، معادل نسبت بسامد آنهاست، یعنی:

$$\frac{E_A}{E_B} = \frac{hf_A}{hf_B} = 2,5 \rightarrow f_A = 2,5 f_B \xrightarrow{f_A - f_B = 9 \times 10^{14}} 2,5 f_B - f_B = 9 \times 10^{14} \rightarrow 1,5 f_B = 9 \times 10^{14} \rightarrow f_B = 6 \times 10^{14} \xrightarrow{f_A = 2,5 f_B} f_A = 2,5 \times 6 \times 10^{14} \rightarrow f_A = 15 \times 10^{14} Hz$$

و برای تعیین طول موج A داریم:

$$\lambda_A = \frac{c}{f_A} = \frac{3 \times 10^8}{15 \times 10^{14}} \rightarrow \lambda_A = 0,2 \times 10^{-6} m \rightarrow \lambda_A = 0,2 \mu m$$

۲۴ - گزینه ۳ انرژی جنبشی بیشینه فوتوالکتریکهای گسیلی در حالت دوم، ۷۵ درصد کمتر از حالت اول است پس $K_{max2} = \frac{1}{4} K_{max1}$ است.

با توجه به معادله فوتوالکتریک داریم:

$$K_{max} = hf - W_0 = \frac{hc}{\lambda} - W_0 \rightarrow \begin{cases} K_{max1} = \frac{hc}{\lambda} - W_0 \quad (1) \\ \frac{1}{4} K_{max1} = \frac{hc}{2\lambda} - W_0 \quad (2) \end{cases} \xrightarrow{(1)-(2)} \frac{1}{2} K_{max1} = W_0 \rightarrow W_0 = 3,2 \times 10^{-19} J$$

$$\rightarrow W_0 = \frac{3,2 \times 10^{-19}}{1,6 \times 10^{-19}} = 2 eV$$

و برای تعیین بسامد آستانه داریم:

$$f_0 = \frac{W_0}{h} = \frac{cW_0}{hc} = \frac{3 \times 10^8 \times 2}{1200 \times 10^{-9}} \rightarrow f_0 = 5 \times 10^{14} \rightarrow f_0 = 500 THz$$

۲۵ - گزینه ۴ می‌دانیم که رابطه بین انرژی هر فوتون با طول موج و بسامد آن به صورت زیر است:

$$E = hf = \frac{hc}{\lambda}$$

از آنجا که انرژی فوتون B به اندازه ۲۵ درصد از انرژی فوتون A کمتر است، در می‌یابیم که انرژی فوتون B، معادل ۷۵ درصد انرژی فوتون A است. بنابراین داریم:

$$E_B = 0.75 E_A \rightarrow \frac{hc}{\lambda_B} = \frac{3}{4} \frac{hc}{\lambda_A} \rightarrow \lambda_B = \frac{4}{3} \lambda_A \xrightarrow{\lambda_B - \lambda_A = 50 nm} \begin{cases} \lambda_A = 150 nm \\ \lambda_B = 200 nm \end{cases}$$

$$f = \frac{c}{\lambda} \rightarrow f_A - f_B = \frac{c}{\lambda_A} - \frac{c}{\lambda_B} \rightarrow f_A - f_B = \frac{3 \times 10^8}{150 \times 10^{-9}} - \frac{3 \times 10^8}{200 \times 10^{-9}} \rightarrow f_A - f_B = 5 \times 10^{14} Hz$$

۲۶ - گزینه ۳ چون یکای hc بر حسب eV · μm داده شده باید در معادله فوتوالکتریک، انرژی جنبشی را بر حسب eV بنویسیم، یعنی بعد از محاسبه، آن را به ۱.۶ × ۱۰^{-۱۹} تقسیم کنیم تا یکای همه کمیتهای در این رابطه بر حسب eV باشد. بنابراین داریم: (hc = ۱.۲۴ eV · μm = ۱۲۴ eV · nm)

$$E_{\text{فوتون}} = K_{max} + W_0 \Rightarrow \frac{hc}{\lambda} = \frac{1}{2} m v_{max}^2 + W_0 \rightarrow \frac{1240}{\lambda} = \frac{1}{2} \times 9 \times 10^{-31} \times (5 \times 10^5)^2 + 4.46 \rightarrow \lambda \approx 240 nm$$

۲۷ - گزینه ۳ قبل از هر چیز، با توجه به یکای ثابت پلانک، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها را بر حسب الکترون ولت می‌نویسیم.

$$K_{max1} = 8 \times 10^{-19} J \xrightarrow{\text{تبدیل به الکترون ولت}} K_{max1} = \frac{8 \times 10^{-19}}{1.6 \times 10^{-19}} = 5 eV$$

از طرفی داریم: (انرژی جنبشی در حالت دوم ۴۰ درصد کاهش دارد.)

$$K_{max2} = 0.6 K_{max1} = 0.6 \times 5 \Rightarrow K_{max2} = 3 eV$$

و بسامد نور ۲۵ درصد کاهش یافته، یعنی:

$$f_2 = 0.75 f_1$$

حال با استفاده از معادله فوتوالکتریک داریم:

$$K_{max} = hf - W_0 \Rightarrow \begin{cases} K_{max2} = hf_2 - W_0 \\ K_{max1} = hf_1 - W_0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3 = \frac{2}{3} hf_1 - W_0 \\ 5 = hf_1 - W_0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} hf_1 = 8 eV \\ f_1 = 2 \times 10^{15} Hz \\ W_0 = 3 eV \end{cases}$$

۲۸ - گزینه ۱ با توجه به معادله فوتوالکتریک داریم:

$$K_{max} = hf - W_0 \xrightarrow{W_0 = hf_0} K_{max} = h(f - f_0) \Rightarrow \frac{1}{2} m v_{max}^2 = h(f - f_0)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times 9 \times 10^{-31} \times \left(\frac{4}{3} \times 10^6\right)^2 = 4 \times 10^{-15} \times 1.6 \times 10^{-19} (f - 5 \times 10^{14})$$

$$\Rightarrow f = 1.75 \times 10^{15} Hz$$

۲۹ - گزینه ۱ با توجه به معادله فوتوالکتریک داریم:

$$\begin{cases} K_{max} = hf - W_0 \\ K'_{max} = K(hf) - W_0 \end{cases} \Rightarrow K'_{max} = 4 K_{max} \Rightarrow K(hf) - W_0 = 4hf - 4W_0 \Rightarrow (K - 4)hf = -3W_0$$

$$\Rightarrow K - 4 = -\frac{3W_0}{hf} \Rightarrow K = 4 - \frac{3W_0}{hf}$$

نکته: به عبارتی می‌توان گفت برای ۴ برابر شدن K_{max} باید بسامد را افزایش دهیم ولی نباید آن را ۴ برابر کنیم.

دقت شود که چون فوتوالکتریک رخ داده است بنابراین hf > W₀ است و کسر < ۱ می‌شود و چون W₀ و hf هر دو مثبت هستند، داریم:

$$0 < \frac{W_0}{hf} < 1 \xrightarrow{\times(-3)} 0 > \frac{-3W_0}{hf} > -3 \xrightarrow{+4} 4 > 4 - 3 \frac{W_0}{hf} > 1 \Rightarrow 1 < K < 4$$

۳۰ - گزینه ۱ از نمودار (K_{max} - f) معلوم است که بسامد آستانه دو فلز { f_A = 0.5 × 10¹⁵ Hz, f_B = 1 × 10¹⁵ Hz } است. اکنون با توجه به رابطه K_{max} = hf - W₀ داریم:

$$K_{max} = hf - W_0 \xrightarrow{hf_0 = W_0} K_{max} = hf - hf_0 = h(f - f_0)$$

با توجه به صورت تست سریع‌ترین فوتوالکترون‌های این دو فلز با سرعت یکسانی از فلز خارج می‌شود.

$$v_{maxA} = v_{maxB} \Rightarrow K_{maxA} = K_{maxB} \Rightarrow h(f_A - f_{0A}) = h(f_B - f_{0B})$$

$$\rightarrow f_A - 0.5 \times 10^{15} = f_B - 1 \times 10^{15} \Rightarrow f_B = f_A + 0.5 \times 10^{15}$$

طرفین رابطه f_B = f_A + 0.5 × 10¹⁵ تقسیم می‌کنیم:

$$\frac{f_B}{f_A} = \frac{f_A}{f_A} + \frac{0.5 \times 10^{15}}{f_A} \Rightarrow \frac{f_B}{f_A} = 1 + \frac{0.5 \times 10^{15}}{f_A \times 10^{15}} \Rightarrow 1 < n < 2$$

چون f_A نیز بر حسب 10^{15} خواهد بود، در نتیجه $(\frac{0.5}{f_A})$ عدد کوچک‌تر از یک خواهد بود.

توجه: f_A یک عدد مثبت است و از $0.5 \times 10^{15} = f_{0A}$ بزرگتر است؛ در نتیجه کسر $\frac{0.5 \times 10^{15}}{f_A}$ بین صفر و یک خواهد بود.

۳۱ - گزینه ۲ با توجه به صورت سؤال و مطرح شدن طول موج نور فرودی و تابع کار فلز معادله فوتوالکتتریک را به صورت زیر برای فوتوالکترون‌های جدا شده از دو فلز A و B می‌نویسیم:

$$K_{\max} = \frac{hc}{\lambda} - W_0 \Rightarrow \begin{cases} K_{\max B} = \frac{hc}{\lambda} - W_{0B} \\ K_{\max A} = \frac{hc}{\lambda} - W_{0A} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} K_{\max B} = \frac{4 \times 10^{-15} \times 3 \times 10^8}{200 \times 10^{-9}} - 2 \\ K_{\max A} = \frac{4 \times 10^{-15} \times 3 \times 10^8}{200 \times 10^{-9}} - 4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} K_{\max B} = 6 - 2 = 4eV \\ K_{\max A} = 6 - 4 = 2eV \end{cases} \Rightarrow \frac{K_{\max B}}{K_{\max A}} = 2$$

اکنون براساس رابطه $K = \frac{1}{2}mv^2$ می‌توان گفت:

$$\frac{K_{\max B}}{K_{\max A}} = \left(\frac{v_{\max B}}{v_{\max A}}\right)^2 \Rightarrow 2 = \left(\frac{v_{\max B}}{v_{\max A}}\right)^2 \Rightarrow \frac{v_{\max B}}{v_{\max A}} = \sqrt{2}$$

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۲

۲ - ۴

۳ - ۳

۴ - ۴

۵ - ۳

۶ - ۲

۷ - ۱

۸ - ۲

۹ - ۱

۱۰ - ۲

۱۱ - ۱

۱۲ - ۲

۱۳ - ۱

۱۴ - ۱

۱۵ - ۳

۱۶ - ۱

۱۷ - ۱

۱۸ - ۱

۱۹ - ۱

۲۰ - ۴

۲۱ - ۲

۲۲ - ۲

۲۳ - ۴

۲۴ - ۳

۲۵ - ۴

۲۶ - ۳

۲۷ - ۳

۲۸ - ۱

۲۹ - ۱

۳۰ - ۱

۳۱ - ۲